

STRATEGJIA

AFATMESME E ZHVILLIMIT
TË BANKËS SË SHQIPËRISË
PËR PERIUDHËN
2016-2018

Këtë publikim mund ta gjeni edhe në formë elektronike në adresën:

www.bankofalbania.org

Botuar nga: Banka e Shqipërisë,
Sheshi "Skënderbej", Nr.1, Tiranë
Tel.: + 355 4 2419301/2/3; + 355 4 2419401/2/3
Faks: + 355 4 2419408

ose duke dërguar një e-mail në adresën:

public@bankofalbania.org

Tirazhi: kopje
Shtypur në shtypshkronjën

PËRMBAJTJA

1. MISIONI	5
2. VIZIONI	6
3. VLERAT	7
4. OBJEKTIVAT AFATMESEM	8
4.1. <i>Politika monetare</i>	8
4.2. <i>Kërkimet</i>	9
4.3. <i>Statistikat</i>	9
4.4. <i>Implementimi i politikës monetare dhe rezerva valutore</i>	10
4.5. <i>Stabiliteti financiar</i>	12
4.6. <i>Mbikëqyrja bankare</i>	13
4.7. <i>Sistemet e pagesave</i>	15
4.8. <i>Emisioni</i>	16
5. MIRËQEVERISJA	18
5.1. <i>Pavarësia</i>	18
5.2. <i>Auditimi i brendshëm</i>	18
5.3. <i>Komunikimi dhe edukimi i publikut</i>	19
6. KAPACITETET ADMINISTRATIVE	21
6.1. <i>Burimet njerëzore</i>	21
6.2. <i>Burimet fizike</i>	22
6.3. <i>Teknologjia e informacionit</i>	22
6.4. <i>Kontabiliteti dhe financa</i>	23

1. MISIONI

Si banka qendrore e shtetit, Banka e Shqipërisë është autoriteti monetar i vendit dhe ka të drejtën ekskluzive: (i) të hartimit, miratimit dhe zbatimit të pavarur të politikës monetare. Objektivi kryesor i Bankës së Shqipërisë është arritja dhe ruajtja e stabilitetit të çmimeve, që është kontributi më i mirë që mund të japë politika monetare për rritjen e qëndrueshme dhe afatgjatë ekonomike të vendit; (ii) të nxjerrjes e të qarkullimit të monedhës shqiptare, duke siguruar ruajtjen e besimit publik te para, përmes garantimit të cilësisë së kartëmonedhave dhe monedhave dhe plotësimit të sigurt dhe eficient të nevojave të ekonomisë për para; (iii) të mbajtjes e të administrimit të rezervave valutore të Republikës së Shqipërisë, si një garanci për përballimin e goditjeve të rënda në sektorin real të ekonomisë dhe në mbështetje të qëndrueshmërisë financiare të vendit.

Si emetuese e monedhës kombëtare, Banka e Shqipërisë nxit funksionimin normal të sistemit të pagesave me synim: sigurimin e qarkullimit të sigurt, të shpejtë dhe me kosto të ulët të parasë në ekonomi, parandalimin e rrezikut sistemik dhe ruajtjen e stabilitetit të institucioneve dhe tregjeve financiare.

Banka e Shqipërisë promovon stabilitetin e sistemit financiar – besimin publik tek institucionet, tregjet dhe infrastruktura financiare – duke rregulluar, licencuar dhe mbikëqyrur bankat dhe institucionet e tjera financiare, si dhe duke identifikuar dhe analizuar rregullisht rreziqet dhe kërcënimet ndaj stabilitetit financiar.

2. VIZIONI

Forcimi i mirëqeverisjes së Bankës së Shqipërisë me qëllim rritjen e besimit të publikut tek institucioni. Kjo do të realizohet përmes:

- a) forcimit të pavarësisë në përmbushjen e misionit dhe objektivave ligjorë, në përputhje me detyrimet që rrjedhin nga procesi i përafrimit gradual të legjislacionit dhe politikave tona me legjislacionin e Bashkimit Evropian dhe Sistemit Evropian të Bankave Qendrore;
- b) rritjes së llogaridhënies përpara Kuvendit dhe publikut të gjerë për përmbushjen e detyrave kryesore, objektivit kryesor dhe objektivave të tjerë ligjorë të Bankës së Shqipërisë. Kjo përfshin edhe adoptimin e standardeve më të mira të kontabilitetit dhe auditimit, publikimin e raporteve të rregullta financiare, si dhe sigurimin e integritetit të proceseve të auditimit të jashtëm dhe të brendshëm si elementë kyçë të llogaridhënies publike;
- c) rritjes së transparencës mbi veprimtarinë e Bankës së Shqipërisë, përmes një komunikimi të hapur dhe të qartë me publikun. Banka e Shqipërisë do të marrë masat e duhura, në përputhje me ligjin dhe politikën e veta, për të rritur kuptueshmërinë dhe parashikueshmërinë e politikës monetare, për të përmirësuar llogaridhënien dhe për të forcuar besueshmërinë publike të institucionit.

3. VLERAT

Në funksion të forcimit të besimit publik tek institucioni, veprimtaria e Bankës së Shqipërisë udhëhiqet nga këto parime:

- a) **Integriteti dhe etika:** të vepruarit në përputhje me normat ligjore dhe morale, si dhe me standardet më të larta të etikës, duke shmangur çdo ndikim të papërshtatshëm nga ana e personave apo organizatave jashtë institucionit në përmbushjen e detyrave ligjore.
- b) **Kompetenca dhe profesionalizmi:** të vepruarit me ekspertizë, njohuritë, aftësitë, kualifikimet dhe cilësitë e nevojshme.
- c) **Efektiviteti dhe efikasiteti:** të vepruarit për të arritur rezultatet e dëshiruara në mënyrën më të mirë dhe duke përdorur burime minimale.
- d) **Puna në grup dhe inovacioni:** të vepruarit me bashkëpunim, ndihmë reciproke dhe ndarje njohurish, si dhe me iniciativë dhe kreativitet në prezantimin e ideve të reja.

4. OBJEKTIVAT AFATMEËM

4.1. POLITIKA MONETARE

Politika monetare e Bankës së Shqipërisë hartohet dhe zbatohet në funksion të përmbushjes së objektivit kryesor: arritjes dhe ruajtjes së stabilitetit të çmimeve. Politika monetare nënkupton tërësinë e parimeve, të rregullave, të instrumenteve financiare dhe të rrugëve të komunikimit që përdoren për arritjen e këtij objekti. Në vijë të përgjithshme, për periudhën 2016-2018, politika monetare do të vazhdojë të ruajë parimet dhe rregullat e ndjekura gjatë trevjeçarit paraardhës. Banka e Shqipërisë do të synojë të kontrollojë inflacionin rreth nivelit 3%. Për këtë qëllim, do të ndiqet regjimi i shënjestrimit të inflacionit dhe do të zbatohet një regjim i luhatjes së lirë të kursit të këmbimit. Instrumentet e përdorura për transmetimin e politikës monetare do të jenë në përputhje me filozofinë e tregut të lirë, ndërsa komunikimi i politikës monetare do të synojë të jetë sa më transparent dhe gjithëpërfshirës.

Në veçanti, objektivat e politikës monetare të Bankës së Shqipërisë për periudhën 2016-2018 do të jenë:

- a) Ruajtja e stabilitetit të çmimeve, në përputhje me objektivin për inflacionin dhe forcimi i besimit të publikut në stabilitetin e çmimeve dhe në monedhën kombëtare. Përmbushja e objektivit të stabilitetit të çmimeve ndihmon në stabilizimin e luhatjeve ekonomike, krijon një ambient të favorshëm për nxitjen e rritjes ekonomike, ndihmon funksionimin normal të tregjeve dhe të institucioneve financiare, si dhe nxit rritjen e mirëqenies e të barazisë sociale në ekonomi. Nga ana tjetër, forcimi i besimit të publikut në aftësinë e Bankës së Shqipërisë për përmbushjen e këtij objekti, rrit besimin e tij në monedhën kombëtare dhe në institucionet publike të shtetit shqiptar.
- b) Përmirësimi i aftësive analizuese dhe parashikuese, si dhe rritja e eficiencës së instrumenteve të politikës monetare dhe rrugëve të komunikimit të saj. Përmbushja e këtij objekti ndikon direkt në aftësinë e Bankës së Shqipërisë për ruajtjen e stabilitetit të çmimeve, edhe në prani të goditjeve të mëdha e të paparashikuara. Gjithashtu, ky objektivi është në linjë me objektivin dhe filozofinë e përgjithshme të institucionit: adoptimin dhe ruajtjen e standardeve më të mira profesionale.

- c) Ruajtjen dhe forcimin e kontributit në çështjet e integritetit evropian. Ndër të tjera, ky objektivi do të arrihet nëpërmjet forcimit të kontributit publik në diskutimet me rëndësi për vendin, si dhe nëpërmjet forcimit të kontakteve me institucionet homologe në nivel kombëtar dhe ndërkombëtar.

4.2. KËRKIMET

Aktiviteti shkencor në fushën ekonomike është një mjet për të mbështetur procesin e vendimmarrjes, për të rritur prestigjin dhe besueshmërinë e Bankës së Shqipërisë në sytë e publikut kombëtar e ndërkombëtar, si një institucion me njohuri të thelluara në fushën e kërkimeve ekonomike, i aftë për t'i aplikuar ato në studimin e fenomeneve ekonomike dhe realizimin e objektivave afatgjatë.

Banka e Shqipërisë synon të përgatisë studime cilësore ekonomike në fushat e veta të interesit, duke kontribuar në njohjen e ekonomisë shqiptare dhe proceseve ekonomike, sociale dhe politike që ndikojnë atë. Kërkimi shkencor i aplikuar në fushën e ekonomisë dhe financës synon të investigojë hipotezat e ngritura nga analizat ekonomike dhe të kërkimit shkencor në të gjitha fushat me interes për Bankën e Shqipërisë.

Banka e Shqipërisë synon të integrojë rezultatet e studimeve ekonomike dhe analizat empirike për të këshilluar dhe ndihmuar vendimmarrjen në ushtrimin e funksioneve të saj themelore dhe në përmbushje të objektivave në kuadrin e politikës monetare, stabilitetit financiar dhe rregullimit të tregut financiar. Inovacioni, kompetenca dhe profesionalizmi janë vlerat që synohen të përcillen në fushën e kërkimeve, mbështetur në iniciativën e përbashkët dhe kreativitetin e çdo njësie organizative.

Banka e Shqipërisë synon të nxisë diskutimin dhe analizën e kërkimit shkencor, duke u përqendruar në dy drejtime: (i) riorganizimin dhe rritjen e nivelit, formës dhe përmbajtjes akademike të aktiviteteve kërkimore si Seminari i të Premtes dhe *Workshop*-i i Kërkimeve; dhe (ii) publikimin e kërkimit dhe punës shkencore në revista ndërkombëtare me reputacion në fushën e ekonomisë dhe të financës.

4.3. STATISTIKAT

Objektivat afatgjatë të Bankës së Shqipërisë, si agjenci statistikore, do të orientohen drejt plotësimit të standardeve sasiore të metodologjive ndërkombëtare dhe legjislacionit të Bashkimit Evropian, lidhur me përmbajtjen dhe raportimin e statistikave pranë organizmave evropiane dhe ndërkombëtare. Gjithashtu, do të punohet për përmbushjen e kriterëve të cilësisë së statistikave, sipas

kërkesave të kodeve të praktikave dhe standardeve ndërkombëtare të cilësisë së të dhënave.

Në shërbim të përmbushjes së objektivave sasiore, gjatë periudhës 2016-2018, parashikohet të realizohen këto detyra:

- a) Zhvillimi i metodologjisë dhe hartimi i statistikave të normave të interesit, sipas kërkesave të Bankës Qendrore Evropiane;
- b) Konsolidimi i burimeve të informacionit dhe hartimi i metodologjisë për të gjithë sektorët e përfshirë në llogaritë financiare, sipas kërkesave të Bankës Qendrore Evropiane dhe Eurostat-it;
- c) Plotësimi i kërkesave të Eurostat-it dhe Bankës Qendrore Evropiane për raportimin e tregtisë ndërkombëtare të shërbimeve dhe statistikave të bilancit të pagesave sipas ndarjes gjeografike;
- d) Plotësimi i kërkesave të Fondit Monetar Ndërkombëtar për raportimin e stokut të investimeve ndërkombëtare, sipas shteteve dhe sektorëve në bazë tremujore.

Në shërbim të përmbushjes së objektivave për rritjen e cilësisë dhe integritetit të statistikave, parashikohet që në bashkëpunim edhe me institucione të tjera, të realizohen detyrat e mëposhtme:

- a) Automatizimi i prodhimit të statistikave monetare dhe llogarive financiare;
- b) Automatizimi i raportimit të të dhënave për statistikave të sektorit të jashtëm, nëpërmjet zhvillimit të Sistemit të Raportimeve të Transaksioneve Ndërkombëtare (ITRS);
- c) Automatizimi i publikimeve statistikore;
- d) Miratimi dhe ndjekja e politikës së rishikimit të statistikave;
- e) Përmirësimi i bazës ligjore dhe rregullative në fushën e statistikave: Ligji për Bankën e Shqipërisë; Ligji për Statistikat Zyrtare; Programi 5-vjeçar i Statistikave Zyrtare; Memorandum Bashkëpunimi me agjencitë e tjera statistikore.

Për realizimin e këtyre objektivave, do të ketë një vlerësim të vazhdueshëm të përshtatshmërisë së kapaciteteve teknike dhe njerëzore, dhe, nëse do të jetë e nevojshme, do të konsiderohet ndryshimi i strukturës me qëllim forcimin e tyre.

4.4. IMPLEMENTIMI I POLITIKËS MONETARE DHE REZERVA VALUTORE

Gjatë periudhës 2016-2018, do të vijojë puna për përmirësimin e vazhdueshëm dhe rritjen e fleksibilitetit të instrumenteve që Banka e Shqipërisë ka në dispozicion

për zbatimin e politikës monetare, si edhe për ruajtjen e stabilitetit financiar në tregun e brendshëm bankar. Këto ndryshime do të jenë në përputhje me tërësinë e instrumenteve në dispozicion të Bankës Qendrore Evropiane, si edhe në shërbim/reflektim të nevojave konkrete të tregut të brendshëm të parasë dhe valutor, si dhe atij të titujve të qeverisë.

Zhvillimet e mëtejshme të tregut të parasë dhe të tregut sekondar të titujve të qeverisë do të vijojnë të mbeten ndër prioritetet kryesore të Bankës së Shqipërisë. Ky angazhim do të përbëjë një sfidë jo të vogël për institucionin, pasi për materializimin e tij duhet jo vetëm dëshira, por edhe angazhimi serioz i të gjithë aktorëve që kanë interes, mundësi dhe përfitojnë nga këto zhvillime. Kjo njëkohësisht do të kërkojë vendosjen e objektivave afatmesëm dhe afatgjatë mbi synimet afatshkurtra të tyre.

Vendosja në përdorim e sistemit qendror të regjistrimit dhe shlyerjes së titujve të qeverisë (AFISAR) ka krijuar një mbështetje të rëndësishme për procesin e lëvizjes së titujve, duke krijuar kushtet e domosdoshme për një administrim më efektiv dhe me më pak rreziqe operationale. Përdorimi i kësaj mundësie si nga operatorët financiarë që operojnë në tregun e brendshëm financiar, ashtu edhe nga ata operatorë që operojnë në tregjet e huaja financiare, përbën një potencial të rëndësishëm në funksion të zgjerimit të masës së përdorimit të këtyre titujve.

Gjithashtu, do të vijojë puna për të rritur më tej besimin e sistemit bankar shqiptar te Banka e Shqipërisë. Kjo konsiston në rritjen e mëtejshme të kapaciteteve në dispozicion të institucionit për arritjen në mënyrë të vazhdueshme të shënjestrës së saj operationale. Ky besim do të krijojë më shumë siguri në sistemin bankar e rrjedhimisht një reagim më të shpejtë të tyre në drejtim të transmetimit të politikës monetare në ekonomi.

Zhvillimet e fundit në tregjet financiare ndërkombëtare provuan edhe njëherë që administrimi i rreziqeve të tregut dhe të kreditit do të vijojë të përbëjë një parakusht për investimin e rezervës valutore. Realizimi i këtij parakushti do të vijojë të mbetet bazë e punës së Bankës së Shqipërisë për administrimin e rezervës valutore. Këtij qëllimi do t'i shërbejë edhe puna e nisur në drejtim të administrimit të rrezikut operational në nivel institucioni, e cila do të mundësojë një vlerësim më të plotë dhe më analitik të proceseve që realizohen aktualisht, edhe në kuadër të administrimit të rezervës valutore.

Normat e ulëta të interesit në tregjet financiare ndërkombëtare, si dhe potenciali i lëvizjes së tyre në të ardhmen do të përbëjnë një sfidë tjetër në kuadër të administrimit të rezervës valutore. Gjetja e mundësive të reja për të investuar, duke realizuar në këtë mënyrë një diversifikim më të mirë, në kushtet e ruajtjes së tolerancës aktuale ndaj rrezikut në investim apo edhe tolerimeve të vogla, përbën një sfidë në drejtim të minimizimit të normave negative të kthimit apo edhe të

sigurimit të normave pozitive të kthimit gjatë procesit të administrimit të rezervës valutore.

Për realizimin e këtij objekti, paralelisht, do të punohet edhe për kryerjen e përmirësimeve të tjera të nevojshme në infrastrukturën e teknologjisë së informacionit, që mbështet funksionin e administrimit të rezervës valutore. Përballja me këtë sfidë është veçanërisht kritike në situata krize të tregjeve financiare, ku mjedisi i investimit bëhet shumë dinamik dhe mundësitë në investim mbeten të tilla për një periudhë shumë të shkurtër kohe.

Më tej, do të punohet për një riorganizim më eficient të burimeve njerëzore të angazhuara në procesin e administrimit të rezervës valutore. Nga njëra anë, ky riorganizim do të synojë të orientohet drejt forcimit të strukturave, që kanë për detyrë monitorimin dhe raportimin mbi shkallën e rreziqeve që mbarten gjatë procesit të investimit të rezervës, por nga ana tjetër, edhe për t'i zhvilluar mundësitë e investimit të rezervës.

4.5. STABILITETI FINANCIAR

Një sistem financiar i qëndrueshëm është i rëndësishëm për të ruajtur dhe për t'i siguruar vendit thellimin e ndërmjetësimit financiar, qëndrueshmërinë makroekonomike dhe transmetimin e mirë të veprimeve të politikës monetare të bankës qendrore. Përmes një sistemi financiar të qëndrueshëm dhe eficient, realizohet transformimi i kursimeve në investime, përmirësohet shpërndarja e burimeve financiare në ekonomi dhe kontribuohet në zhvillimin dhe thellimin e tregjeve financiare, ku mes të tjerash, pjesëmarrësit veprojnë për të zbutur rreziqet e tyre dhe për të maksimizuar fitimin. Krahas rolit të saj ligjor si mbikëqyrëse dhe rregulluese e sektorit bankar dhe e disa institucioneve financiare jobanka, Banka e Shqipërisë kontribuon në ruajtjen e qëndrueshmërisë së sistemit financiar, edhe nëpërmjet hartimit dhe zbatimit të politikës makroprudenciale, e cila synon ndërmarrjen e veprimeve për parandalimin dhe trajtimin e rrezikut sistematik në sistemin financiar.

Në përmbushje të përgjegjësive dhe rolit të Bankës së Shqipërisë për stabilitetin e sistemit financiar, gjatë vitit 2016, do të punohet në drejtim të:

- a) realizimit të një kuadri të plotë të politikës makroprudenciale, ku të identifikohen objektivat (e ndërmjetëm) të Bankës së Shqipërisë në këtë drejtim dhe instrumentet për mënyrën e zbatimit të politikës makroprudenciale;
- b) konsolidimit të metodave që përdoren aktualisht për vlerësimin e rrezikut sistematik;
- c) fuqizimit të kapaciteteve modeluese në vlerësimin e ndikimit të rreziqeve të

ndryshme në sistemin financiar, edhe nëpërmjet bashkëpunimit më të fortë me kapacitetet e kërkimit në institucion.

Paralelisht, në të gjithë periudhën 2016-2018, Banka e Shqipërisë do të punojë për të:

- a) ndërtuar propozime konkrete të nevojshme për të siguruar një mandat më të qartë ligjor lidhur me rolin e saj në drejtim të mbikëqyrjes makroprudenciale dhe të vlerësimit e parandalimit të rrezikut sistemik;
- b) përshtatur nga pikëpamja operationale instrumentet e politikës makroprudenciale;
- c) përcaktuar mënyrën e lidhjes midis objektivave të politikës makroprudenciale dhe instrumenteve të nevojshme për realizimin e tyre;
- d) qartësuar marrëdhënien midis politikës makroprudenciale nga njëra anë dhe politikës mikroprudenciale ose politikës monetare nga ana tjetër, duke synuar shkëmbimin efektiv të informacionit relevant dhe analizimin eficient të tij, si dhe përmirësimin e ndërveprimit midis këtyre politikave në rastet e vendimmarrjes përkatëse;
- e) identifikuar kërkesa më të forta rregullative për bankat me rëndësi sistemike;
- f) forcuar kuadrin e saj të rimëkëmbjes dhe të zgjidhjes për bankat, sipas legjislacionit përkatës evropian.

Për realizimin e këtyre objektivave, do të forcohet kontributi për analizën dhe adoptimin e standardeve ndërkombëtare të fushës dhe do të ketë një vlerësim të vazhdueshëm të përshtatshmërisë së kapaciteteve teknike dhe njerëzore, dhe nëse do të jetë e nevojshme do të bëhet ndryshimi i strukturës me qëllim forcimin e tyre.

4.6. MBIKËQYRJA BANKARE

Gjatë periudhës 2016-2018, fokusi i mbikëqyrjes bankare do të jetë sigurimi i një sistemi financiar të shëndetshëm, që garanton besimin e qytetarëve, krijon mundësi për rritje ekonomike të qëndrueshme dhe siguron stabilitet financiar.

Në funksion të këtij qëllimi, objektivat kryesorë të mbikëqyrjes do të jenë:

a) Konsolidimi i metodologjisë së mbikëqyrjes të bazuar në rrezik

Në kuadër të konsolidimit të mbikëqyrjes së bazuar në rrezik do të ketë një përmirësim të vazhdueshëm të metodologjisë së mbikëqyrjes, me qëllim sigurimin e një mbikëqyrjeje më eficiente dhe më të përshtatshme për t'iu përgjigjur sfidave në vazhdim. Banka e Shqipërisë është e vetëdijshme se ka nevojë për një zbatim më efikas të mbikëqyrjes së fokusuar drejt rrezikut, si koncept modern

i mbikëqyrjes së bankave dhe institucioneve të tjera financiare. Për këtë, do të kërkohet me këmbëngulje integrimi dhe konsolidimi i auditimit të brendshëm në bazë të rrezikut në të gjitha bankat.

b) Përafrimi i kuadrit rregullator me legjislacionin e Bashkimit Evropian dhe forcimi i bashkëpunimit me autoritetet mbikëqyrëse të huaja

Orientimi kryesor i zhvillimit të kuadrit rregullator është përafrimi me Standardet e Komitetit të Bazelit (konsolidimi i Bazel II dhe futja e Bazel III) dhe paketën legjislative CRD IV të Bashkimit Evropian. Përveç kësaj, do të reflektohen të gjitha nevojat e sistemit, ndryshimet dhe sofistifikimet e produkteve apo shërbimeve të ofruara, duke rishikuar rregulloret ekzistuese apo hartuar rregullore të reja.

Përafrimi maksimal i raportimit për qëllime rregullatore me standardet ndërkombëtare të raportimit financiar (IFRS) është një ndër objektivat parësorë dhe afatshkurtër të mbikëqyrjes bankare.

Gjatë vitit 2016, Shqipëria do të jetë subjekt i një vlerësimi nga ana e Bankës Qendrore Evropiane në lidhje me përputhshmërinë e metodologjisë së mbikëqyrjes të ushtruar nga Banka e Shqipërisë me Mekanizmin e Vetëm Mbikëqyrës (SSM). Kjo ka për qëllim uljen e rrezikut të vlerësuar për investimet në Shqipëri nga bankat evropiane. Në këtë kuadër, do të punohet ngushtë për përafrimin e metodologjisë sonë të mbikëqyrjes me Mekanizmin e Vetëm Mbikëqyrës dhe me Librin e Vetëm të Mbikëqyrjes paraqitur nga Autoriteti Bankar Evropian (EBA).

Nënshkrimi i Marrëveshjes së Bashkëpunimit me Autoritetin Bankar Evropian dhe vendet joanëtare të Bashkimit Evropian dhe konsolidimi i bashkëpunimit mbështetur në të, përbën një nga aspektet kryesore të funksionit mbikëqyrës. Gjithashtu, prioritet do të vazhdojë të jetë formalizimi i shpejtë i marrëdhënieve me Bankën Qendrore Evropiane.

Shkëmbimi i informacionit dhe krijimi i eksperiencave të përbashkëta mbikëqyrëse, nëpërmjet pjesëmarrjes në kolegjet mbikëqyrëse dhe mbajtjes së kontakteve në vazhdimësi i shërben sigurimit të një mbikëqyrjeje efektive, bashkërendimit, koordinimit dhe administrimit më të mirë në situata krize.

Një komponent i rëndësishëm do të jetë ngritja në një shkallë më të lartë e bashkëpunimit me Bankën Qendrore të Kosovës. Aktiviteti i disa bankave shqiptare në Kosovë, si edhe potencialet për një zhvillim të përbashkët të tregut ekonomik në përgjithësi e atij financiar në veçanti, e bën të domosdoshëm krijimin e eksperiencave të përbashkëta, përafrimin e metodologjisë dhe kuadrit rregullator.

c) Forcimi i bashkërendimit të mbikëqyrjes bankare, stabilitetit financiar dhe politikës monetare

Banka e Shqipërisë synon të ndjekë një përjasje mbikëqyrëse më komplekse dhe intensive, duke u përqendruar në administrimin e rreziqeve të bankave sistemike apo grupeve financiare me peshë të konsiderueshme në sistem, duke koordinuar aktivitetet e saj dhe me institucionet e tjera mbikëqyrëse e rregullative në vend.

Gjithashtu, synohet një bashkëpunim i plotë midis njësive dhe departamenteve të Bankës së Shqipërisë, me qëllim bashkërendimin e punës për ruajtjen e stabilitetit financiar të vendit dhe arritjen e një zhvillimi ekonomik të qëndrueshëm.

4.7. SISTEMET E PAGESAVE

Banka e Shqipërisë do të intensifikojë përpjekjet për nxitjen e mëtejshme të sigurisë dhe efikasitetit në tregjet financiare, me qëllim ruajtjen e stabilitetit të tyre dhe garantimin e qarkullimit të sigurt, të shpejtë dhe me kosto të ulët të parasë në ekonomi. Kjo do të arrihet nëpërmjet rregullimit dhe mbikëqyrjes së sistemeve të pagesave dhe komponentëve përbërës të tyre, si dhe një roli më proaktiv në kuadër të nxitjes së iniciativave të aktorëve të tregut.

Në fokus do të jetë zhvillimi dhe rregullimi i sistemeve me vlerë të vogël dhe instrumenteve të përdorura në to. Kjo do të materializohet nëpërmjet përmirësimit të infrastrukturës ekzistuese dhe krijimit të infrastrukturave të reja, të cilat do t'i vijjnë në ndihmë zhvillimit dhe nevojave të tregut. Në këtë kuadër, Banka e Shqipërisë do të ndërmarrë hapa konkretë nëpërmjet licencimit, rregullimit dhe mbikëqyrjes së operatorëve privatë.

Një vëmendje e veçantë do t'i kushtohet rritjes së sigurisë dhe efikasitetit të instrumenteve, nëpërmjet përshtatjes së kuadrit ligjor dhe rregullativ vendas me Direktivën e Shërbimeve të Pagesave. Përbushja e këtij synimi do të kontribuojë në nxitjen e konkurrencës në tregun e shërbimeve të pagesave, rritjen e transparencës në shërbimet e ofruara nga tregu dhe në një kuadër të konsoliduar për mbrojtjen e konsumatorit.

Me qëllim nxitjen e përdorimit të instrumenteve elektronike të pagesave, në bashkëpunim edhe me aktorët e tregut të shërbimeve të pagesave, Banka e Shqipërisë parashikon të ndërmarrë hapa konkretë për minimizimin e kostove të identifikuar në tregun shqiptar nga projekti me Bankën Botërore "Mbi matjen e kostove të instrumenteve të pagesave në Shqipëri".

Gjithashtu, në vëmendjen e Bankës së Shqipërisë do të jetë zhvillimi, rregullimi dhe mbikëqyrja e infrastrukturave të klerimit dhe të shlyerjes së titujve. Për këtë

qëllim, në periudhën afatshkurtër do të formatizohet bashkëpunimi me Autoritetin e Mbikëqyrjes Financiare për bashkërendimin e përpjekjeve për zhvillimin e infrastrukturave të tregjeve financiare dhe rregullimin e mbikëqyrjen e tyre.

Në mbështetje të objektivave të mësipërm, Banka e Shqipërisë do të konsolidojë bashkëpunimin ndërinstitucional me qëllim bashkërendimin e përpjekjeve, nëpërmjet funksionimit të Komitetit Kombëtar të Pagesave. Duke vlerësuar aktivitetin kërkimor dhe duke synuar rritjen e transparencës dhe edukimin për publikun, si një mjet tejet të rëndësishëm për nxitjen e zhvillimit të tregut, në bashkëpunim me institucionet kombëtare dhe ato ndërkombëtare, do të vijojnë përpjekjet për hulumtimin e çështjeve me prioritet për tregun.

4.8. EMISIONI

Objektivat e Bankës së Shqipërisë në fushën e emisionit përfshijnë përmirësimin e cilësisë së kartëmonedhave në qarkullim, rritjen e angazhimit për mbrojtjen nga falsifikimi, si dhe rishikimin e tematikave, dizenjimit dhe elementëve të sigurisë në serinë e kartëmonedhave shqiptare me kurs ligjor.

a) Përmirësimi i cilësisë së kartëmonedhave në qarkullim nëpërmjet rritjes së efektivitetit dhe kapacitetit në veprimtarinë përpunuese

Garantimi i cilësisë së kartëmonedhave synon integritetin dhe rritjen e besimit të publikut të kartëmonedha shqiptare, si dhe ruajtjen e një imazhi dinjitoz të Bankës së Shqipërisë dhe të vetë shtetit shqiptar. Mbajtja e cilësisë së kartëmonedhave në nivele të kënaqshme do të realizohet, nëpërmjet zhvillimit të mëtejshëm të proceseve të automatizuara të përpunimit, paketimit dhe shkatërrimit të kartëmonedhave në qendrën e *cash*-it. Në këtë kuadër, synohet zëvendësimi i sistemeve të vjetra të përpunimit me sisteme bashkëkohore të përdorura në bankat qendrore evropiane, si dhe zëvendësimi i sistemit aktual informatik të administrimit të *cash*-it me një program të ri bashkëkohor.

b) Mbrojtja ndaj falsifikimit

Banka e Shqipërisë do të rrisë aftësinë e saj në fushën e parandalimit dhe mbrojtjes së monedhave nga falsifikimi. Me përmirësimin e kapaciteteve teknike synohet rritja e kapaciteteve administrative të Qendrës Kombëtare të Analizës. Gjithashtu, do të punohet për rritjen e bashkëpunimit në fushën e falsifikimit, duke formalizuar marrëveshje me autoritetet kombëtare dhe evropiane për këtë qëllim. Në të njëjtën kohë, do të punohet për plotësimin e kuadrit ligjor dhe rregullativ sipas kërkesave të legjislacionit të Bashkimit Evropian.

c) Studimi i strukturës dhe tematikave të parasë në qarkullim

Banka e Shqipërisë do të vazhdojë të analizojë strukturën e parasë në qarkullim dhe elementët teknikë të dizenjimit të kartëmonedhave shqiptare, kryesisht në aspektin e sigurisë. Këto analiza kanë rezultuar në shtimin në parim të prerjes 10,000 Lekë në vitin 2014. Në vazhdimësi, objekt i studimit të strukturës do të jenë tematikat e trajtuara, dizenjimet, si dhe elementët teknikë të sigurisë së përfshirë në konfigurimin e kartëmonedhave shqiptare.

d) Forcimi i sigurisë fizike të vlerave monetare

Banka e Shqipërisë do të forcojë praktikën e kontrollit dhe masat e mbrojtjes fizike që garantojnë sigurinë dhe pacenueshmërinë e vlerave monetare që ajo administron në funksion të emisionit dhe thesarit, në përputhje me praktikën më të mirë të fushës. Kjo do të realizohet përmes rishikimit, sa herë që është e nevojshme, të rregullave dhe procedurave të administrimit të vlerave, me qëllim përsosjen e tyre sipas standardeve të sigurisë.

5. MIRËQEVERISJA

5.1. PAVARËSIA

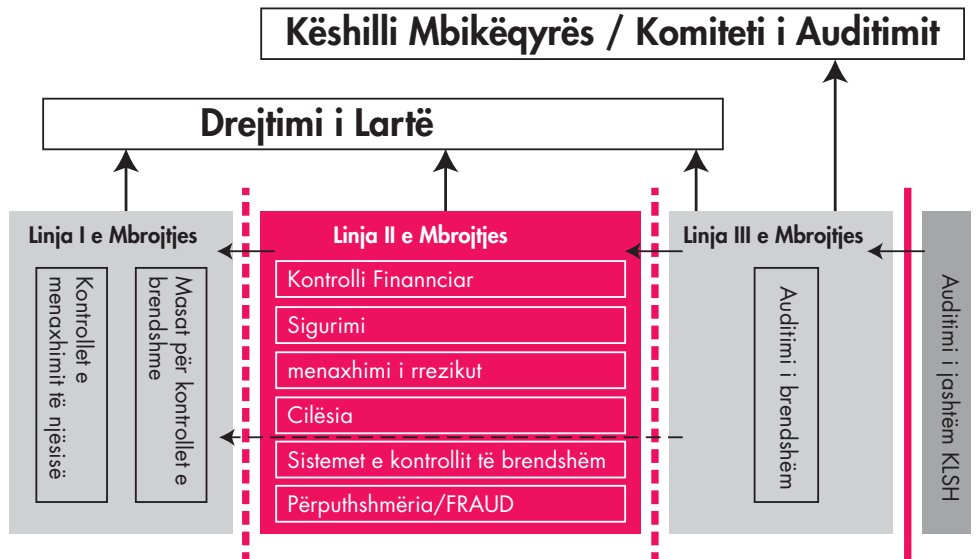
Me qëllim përforcimin e pavarësisë financiare, institucionale, funksionale dhe personale të Bankës së Shqipërisë dhe në zbatim të detyrimeve që rrjedhin nga procesi i integritimit evropian, objektiv kryesor i Bankës së Shqipërisë është hartimi i një ligji të ri organik. Ky ligj do të jetë në përputhje me standardet e Traktatit të Bashkimit Evropian dhe të Sistemit Evropian të Bankave Qendrore. Projektligji parashikohet të hartohet brenda vitit 2016, në bashkëpunim të ngushtë me Fondin Monetar Ndërkombëtar dhe Bankën Botërore.

5.2. AUDITIMI I BRENDSHËM

Vizioni i auditimit të brendshëm është të shërbejë si një këshillues i besueshëm i administratorëve dhe Komitetit të Auditimit. Kjo përfshin krijimin e eksperiencës së mjaftueshme për kuptimin e nevojave të administratorëve dhe Komitetit të Auditimit, adresimin e duhur të rreziqeve strategjike të Bankës së Shqipërisë, si dhe ndërgjegjësimin e tyre mbi rreziqet e reja dhe masat parandaluese që mund të merren për t'u mbrojtur nga këto rreziqe.

Synimi strategjik i auditimit të brendshëm për periudhën 2016-2018, është sigurimi i pajtueshmërisë me standardet ndërkombëtare të auditimit të brendshëm, i bazuar në tre objektiva bazë:

- a) Hartimi dhe zbatimi i planit të masave për implementimin e rekomandimeve të rezultuara nga vlerësimi i jashtëm i funksionit të auditimit të brendshëm, me qëllim pajtueshmërinë e plotë me standardet ndërkombëtare të auditimit të brendshëm.
- b) Rritja e pavarësisë dhe e cilësisë së auditimit të brendshëm nëpërmjet forcimit të linjave të raportimit me administratorët dhe Komitetin e Auditimit, si dhe ristrukturimit të Departamentit të Kontrollit.
- c) Ndërgjegjësimi i Bankës së Shqipërisë mbi funksionimin dhe ndarjen e qartë të Linjës I, II dhe të III të mbrojtjes, dhe bashkërendimi midis linjës së dytë dhe të tretë.



Gjithashtu, do të punohet në drejtim të forcimit të rolit të Komitetit të Auditimit për sa i përket (i) integritetit të procesit të raportimit financiar; (ii) mjaftueshmërisë së sistemit të kontrollit të brendshëm; (iii) performancës së funksioneve të auditit të brendshëm dhe të jashtëm; dhe (iv) përputhshmërisë me kuadrin ligjor dhe rregullator. Kjo do të mundësojë një fokus më të thelluar dhe një efektivitet më të lartë të Këshillit Mbikëqyrës në trajtimin e çështjeve të lidhura me transparencën dhe llogaridhënien e Bankës së Shqipërisë.

Një tjetër objektiv strategjik është përgatitja e kuadrit rregullativ për administrimin e rrezikut operacional në nivel institucioni. Në këtë kuadër, synohet krijimi i njësisë së administrimit dhe parandalimit të rrezikut operacional, e cila do të jetë pjesë e strukturës organizative të Departamentit të Kontrollit. Në periudhën afatmesme, Banka e Shqipërisë do të përgatisë implementimin e infrastrukturës së rrezikut dhe forcimin dhe vlerësimin e mjaftueshmërisë së sistemeve të kontrollit të brendshëm si linja e parë dhe e dytë e mbrojtjes kundrejt rrezikut. Vlerësimi i sistemeve të kontrollit të brendshëm do të jetë subjekt i vlerësimit dhe administrimit të rrezikut në nivel institucioni.

5.3. KOMUNIKIMI DHE EDUKIMI I PUBLIKUT

Objektivat kryesorë në fushën e komunikimit dhe edukimit të publikut përfshijnë:

a) Rritjen e transparencës

Rritja e transparencës nënkupton zgjerimin e informacionit dhe përmirësimin e vazhdueshëm të kanaleve të komunikimit të Bankës së Shqipërisë me publikun

dhe grupet e ndryshme të interesit, në funksion të rritjes së besueshmërisë së institucionit dhe efikasitetit të politikës monetare. Kjo qasje do të bashkërendohet efektivisht brenda institucionit për të qenë pjesë e politikës së përgjithshme të komunikimit.

b) Rritjen e kuptueshmërisë

Sintetizimi i informacionit teknik në një tekst më të thjeshtuar me qëllim rritjen e kuptueshmërisë së politikave dhe vendimeve të marra nga Banka e Shqipërisë.

c) Rritjen e kulturës financiare në vend

Prej vitesh e angazhuar në rritjen e kulturës financiare të shoqërisë shqiptare, Banka e Shqipërisë synon të vijojë përpjekjet e saj për përmbushjen e këtij objektivit edhe gjatë periudhës 2016-2018. Në përputhje me rekomandimet e Organizatës për Bashkëpunim Ekonomik dhe Zhvillim dhe në bashkëpunim me Institutin për Zhvillimin e Arsimit, synohet të rishikohet dhe pasurohet me elementë të edukimit financiar edhe kurrikula e arsimit 9-vjeçar.

d) Pasurimin e Muzeut të Bankës së Shqipërisë

Muzeu i Bankës së Shqipërisë është një hapësirë e re edukuese dhe informuese që hap dyert për publikun në vitin 2015. I konceptuar si një hapësirë shumëfunktionale, në Muze vizitorët do të mund të vizitojnë koleksionin numizmatik të Bankës së Shqipërisë dhe të marrin informacion audio-vizual mbi historinë monetare në vendin tonë përmes guidave dhe aplikacioneve, të ndjekin filma të shkurtër mbi tema ekonomiko-financiare dhe mbi institucione të familjes evropiane apo të provojnë njohuritë e tyre. Në trevjeçarin e ardhshëm, synohet që Muzeu të tërheqë vëmendjen e publikut të gjerë, por veçanërisht të nxënësve të shkollave. Për ta bërë sa më të plotë informacionin e prezantuar në Muze, do të vijojë puna për pasurimin e brendisë së tij me objekte të reja numizmatike, si dhe materiale e programe të reja të edukimit financiar.

6. KAPACITETET ADMINISTRATIVE

6.1. BURIMET NJERËZORE

Përmirësimet dhe ndryshimet në strukturën organizative të institucionit kanë qenë vazhdimisht në fokusin e politikave të burimeve njerëzore, me qëllim kryesor rritjen e efikasitetit të veprimtarisë së Bankës së Shqipërisë. Kjo realizohet duke forcuar bashkërendimin dhe komunikimin ndërmjet departamenteve, përshtatjen e tyre me detyrat që burojnë nga objektivat strategjike të institucionit, si dhe arritjen e standardeve të Sistemit Evropian të Bankave Qendrore.

Arritja e objektivave të mësipërm është një proces i vazhdueshëm dhe i rëndësishëm për Bankën e Shqipërisë. Duke qenë se burimet njerëzore efektive dhe konkurruese krijojnë vlerën e shtuar në çdo organizatë, politikat e menaxhimit të burimeve njerëzore kanë në fokus ruajtjen e kapaciteteve, zhvillimin dhe forcimin e tyre në arritjen e objektivave.

Objektivat afatmesëm të Bankës së Shqipërisë në fushën e burimeve njerëzore janë:

- a) përvetësimi i praktikave më të mira të menaxhimit të burimeve njerëzore të Sistemit Evropian të Bankave Qendrore;
- b) racionalizimi i strukturës organizative dhe përmirësimi i efektivitetit të Bankës së Shqipërisë në linjë me objektivat strategjike dhe ndjekja e politikave proaktive të punësimit, menaxhimit dhe promovimit në karrierë të kapaciteteve njerëzore për një organizim strukturor përgjegjës dhe fleksibël;
- c) matja e stileve të lidërshiptit, identifikimi dhe përmirësimi i aftësive drejtuese, si dhe vazhdimi i matjes së pëlqimit të jetës në punë të punonjësve;
- d) identifikimi i kapaciteteve njerëzore profesionale dhe angazhimi i tyre në funksion të trajnimit dhe zhvillimit të personelit sipas fushave të identifikuara të interesit;
- e) promovimi i një kulture që mbështetet në bashkëpunimin midis departamenteve dhe shkëmbimin e eksperiencave profesionale;
- f) përforcimi i kapaciteteve teknologjike nëpërmjet investimit kryesisht në menaxhimin e dokumentacionit me programe bashkëkohore me synim lehtësimin e të dhënave shkresore e arkivore.

6.2. BURIMET FIZIKE

Gjatë periudhës 2016-2018, objektivat kryesorë të Bankës së Shqipërisë në fushën e burimeve fizike do të përqendrohen në këto drejtime:

a) Përfundimi i rikonstruksionit të ish-Hotel Dajtit

Përfundimi me sukses i rikonstruksionit të ish-Hotel Dajtit do të bëjë të mundur akomodimin në kushte optimale të personelit të Bankës së Shqipërisë për një periudhë afatgjatë, duke siguruar njëkohësisht proceset e punës së institucionit dhe ruajtjen e vlerave historike kulturore të ndërtesës. Gjatë vitit 2015, kanë përfunduar procedurat për marrjen e lejeve nga institucionet shtetërore dhe brenda vitit 2016 do të realizohet procedura e prokurimit dhe fillimi i punimeve të rikonstruksionit.

b) Prokurimi elektronik

Objektivi kryesor afatmesëm në fushën e prokurimit është rikonceptimi i procesit të prokurimit përmes integritit të procedurave të prokurimit elektronik. Kjo synon lehtësimin e pjesëmarrjes së bizneseve në prokurimet e organizuara nga Banka e Shqipërisë dhe modernizimin e këtyre procedurave nga ana e institucionit.

c) Mirëmbajtja e ndërtesave

Objektiv kryesor i çdo viti është garantimi i kushteve optimale për zhvillimin e aktivitetit të institucionit në mënyrë të pandërprerë dhe sipas standardeve të bankave qendrore të BE-së. Realizimi i këtij funksioni do të arrihet, duke krijuar kushtet e duhura për funksionimin normal të veprimtarisë së përditshme të Bankës së Shqipërisë dhe siguruar e përmirësuar kushtet e punës, nëpërmjet miradministrimit, mirëmbajtjes së aktiveve të qëndrueshme dhe pasurive të tjera të institucionit.

6.3. TEKNOLOGJIA E INFORMACIONIT

Teknologjia e informacionit është ndër prioritetet e Bankës së Shqipërisë dhe pjesë integrale në përmbushjen e objektivave të saj afatmesëm. Gjatë periudhës 2016-2008, Banka e Shqipërisë do të vijojë të investojë në teknologji të reja për:

- a) Përmirësimin e infrastrukturës;
- b) Automatizimin e proceseve;

- c) Përmirësimin e sistemeve dhe rritjen e qëndrueshmërisë së tyre;
- d) Shtimin dhe përmirësimin e shërbimeve elektronike;
- e) Sigurinë në teknologjinë e informacionit.

Në zhvillimet e teknologjisë, Banka e Shqipërisë është e orientuar drejt respektimit të standardeve ndërkombëtare, duke u mbështetur edhe në ndihmën e konsulencën e institucioneve financiare ndërkombëtare.

6.4. KONTABILITETI DHE FINANCA

Objektivi kryesor i Bankës së Shqipërisë në fushën e kontabilitetit dhe financës është rritja e eficiencës së përdorimit të burimeve financiare, nëpërmjet përmirësimit të procesimit, analizës dhe raportimit.

Në fushën e kontabilitetit, objektivi i mësipërm do të arrihet përmes forcimit të integritetit të raportimit financiar, duke përfshirë:

- a) adoptimin e plotë të Standardeve Ndërkombëtare të Raportimit Financiar, i cili përveçse bën të mundur krahasimin e pozicionit financiar të Bankës së Shqipërisë me të gjitha institucionet e ngjashme që përdorin të njëjtin standard raportimi, rrit edhe shkallën e llogaridhënies dhe transparencës përkundrejt përdoruesve të brendshëm dhe të jashtëm të pasqyrave financiare;
- b) rishikimin e manualit të kontabilitetit të Bankës së Shqipërisë, si rezultat i nevojës së lindur nga zhvillimet legjislativë dhe institucionale të viteve të fundit dhe mbështetur në rekomandimet e auditorit të jashtëm.

Në fushën e financës, ky objektivi do të arrihet përmes:

- a) rishikimit të praktikave dhe procedurave për dokumentacionin dhe evidentimin e vlerave materiale në Bankën e Shqipërisë;
- b) përmirësimit të raporteve të gjeneruara nga sistemet informatike në lidhje me pagesat e kryera nga të tretë, kreditë e punonjësve apo miradministrimin e vlerave materiale.

Në fushën e buxhetit do të synohet:

- a) përmirësimi i metodologjisë së hartimit të projektbuxhetit me synim evidentimin e burimeve të nevojshme për arritjen e objektivave strategjike dhe operacionale, duke i reflektuar në terma të koston financiare. Do të vlerësohet mundësia e standardizimit të formatit të raportimit të projektbuxhetit që hartojnë qendrat e koston, në përputhje me rregulloren e buxhetit;

- b) koordinimi i punës midis qendrave të kostove dhe departamenteve përgjegjëse, për një parashikim sa më real, me qëllim realizimin e fondeve të miratuara në buxhet dhe në përputhje me afatet e vendosura. Kjo do të rrisë cilësinë e analizës së treguesve të buxhetit gjatë vitit dhe do të mundësojë evidentimin e shmangieve nga plani, si dhe efektet dhe faktorët që ndikojnë në të;
- c) automatizimi i proceseve që realizon ndjekjen dhe raportimin e buxhetit, nëpërmjet përdorimit të modulit të buxhetit dhe reduktimit të përdorimit të të dhënave manuale, duke vijuar procesin për krijimin e raporteve për realizimin e buxhetit të përgjithshëm sipas qendrave të kostove.

Një ndihmesë e madhe në përmbushjen e objektivave të mësipërm do të ofrohet përmes përditësimit të sistemit informatik të kontabilitetit dhe financës.

Gjithashtu, Banka e Shqipërisë do të punojë për forcimin e funksionit *back office*, përmes përmirësimit të teknologjisë së informacionit, rritjes së kapaciteteve profesionale të personelit dhe forcimit të procedurave të administrimit të rrezikut operacional.